

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtek in velja za poštnino vred in v Mariboru upoštevajmo na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Odjete „Kotliškega listovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stane 60 vinarjev, če naročijo 4 strani 40 vinarjev, na 8 straneh 60 vinarjev. — Oredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročila, inserate in reklamacije. Na inserate se plačuje od enostopne petlinije za tiskat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 30 vinarjev. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne, nezaprie reklamacije za poštnine proste.

Jugoslovanski klub in državni proračun.

Naša Kmetška zveza je ob priliki zborovanja na orlovskem taboru zavzela odklonilno stališče proti državnemu proračunu za l. 1920-21, ker bi potem tega proračuna finančni minister demokrate (liberalce) Stojanovič preveč obremenil z davki slovensko ter hrvaško kmetško ljudstvo. Kakšno da je stališče naše Kmetške zveze napram temu proračunu, je na dolgo poročal „Gospodar“ v svoji 33. in 34. številki, kjer je natančno razloženo, zakaj da se mora naš kmet protiviti temu od demokratskega finančnega ministra predlaganemu proračunu, ki hoče počevoriti zemljiški davek, zvišati že itak nezno visoko osebno dohodnino, vpeljati krivični vinski davek itd.

Demokratski finančni minister je torej sestavil ta državni proračun in ga predložil ministrom v podpis. Naša Kmetška zveza ima samo enega ministra, dr. Korošca. Dr. Korošec je koj videl, da bi ta državni proračun uničil že itak prebudo obdačenega slovenskega kmeta, radi tega se je tudi na vso moč ustavljal ter protivil podpisati proračun. Liberalci in njihovi bratci so seve že trobili v svet laž: minister dr. Korošec je na škodo kmeta podpisal državni proračun. Vse te liberalno-samostojne laži o dr. Korošcu so zagledali beli dan po liberalnih časnikih in v „Kmetijskem listu“ za časa vladne krize, ko ni zboroval parlament.

Kakor hitro pa je naša nova vlada sedanja vlada zopet sklicala narodno predstavništvo, so se tudi postavili vsi poslanci Jugoslovanskega kluba na stališče kmetov in izjavili, da so proti državnemu proračunu v predloženi obliki, da ne pustijo, da bi ga vsilili razni liberalni in demokratski ministri ter zahtevali, da mora priti državni proračun za leto 1920-21 pred parlament.

Jugoslovanski klub je izjavil v finančnem odboru po svojem zastopniku poslancu Vesnjaku, da sprejme državni proračun le tedaj, ako ga spremeni v smislu resolucij, katere je tozadevno sklenila Kmetška zveza ob priliki svojega zborovanja na orlovskem taboru v Mariboru.

Ker je ministrstvo videlo odklonitev podpisa državnega proračuna od strani ministra dr. Korošca in odločni nastop Jugoslovanskega kluba, je obljubil ministrski predsednik dr. Vesnič, da pride državni proračun pred parlament.

Na stališče dr. Korošca in Jugoslovanskega kluba proti državnemu proračunu v sedanji obliki so se postavili tudi srbski radikali in hrvaški Narodni klub. Ker se bo sedaj po zaslugi Jugoslov. kluba razpravljalo in glasovalo o državnem proračunu v zbornici, je veliko upanja, da bodo državni proračun spremenili v smislu resolucij Kmetške zveze.

Toliko o zadevi državnega proračuna, da je pobita tozadevna liberalno-samostojna laž o dr. Korošcu, ki je podpisal državni proračun.

Tudi teokrat ne bodo obvarovali in rešili našega kmeta pred novimi davki liberalci ter samostojni, ampak Jugoslovanski klub pod vodstvom ministra dr. Korošca.

bil oškodovan kmet, ampak le veletrgovci, verižniki in špekulanti, ki so najhujše pijavke kmetškega stanu. Ako bi se bil podpravljal izvoz, bi si bila država odprla znaten vir dohodkov in bi ne bilo treba razpisavati toliko novih davkov, katere mora plačevati ravno kmet. Od državnega izvoza bi pa bil imel kmet tudi naravnost dobiček, ker bi mu bila država nabavila razno potrebno poljedelsko orodje, ki se danes dobi tako težko ali sploh ne. Pri državnem izvozu bi bile tudi precej preskrbljene naše največje sirote — invalidi in kmetu bi ne bilo treba plačevati invalidskega davka, kakor ga bo moral sedaj. Podpravljen je izvoz so se najbolj ustrašili največji kmetški sovražniki — liberalci. Komaj se je poslovala Protič-Koroševa vlada in tej sledila I. koncentracijska pod Vesničem, so napeli demokrate (liberalce) vse sile, da so preprečili osnove „Središnje zadruge“, ki bi naj bila vodila državni izvoz. Ta preprič: na eni strani srbski radikali in Jugoslovanski klub za državni izvoz, na drugi strani srbski in naši liberalci za prosto trgovino — je bil tudi glavni vzrok ravno kar minule vladne krize.

Prišlo je do druge, sedanje koncentracijske vlade pod Vesničem. Demokrati so vstopili v to vlado, ker se je opustil načrt o podpravljenju izvoza in dovolila prosta trgovina, ki je že v korist veletrgovcem, milijonarjem in verižnikom, ki so seve vsi demokrate (liberalci). Pri tej prosti trgovini pa je prišel finančni minister z nepravilnim proračunom, ki nalaga naravnost propastne davke ne trgovcem izvoznikom, ampak dobričarjem, ampak ravno kmetu.

Kedo ima dobiček od proste trgovine: kmet, ali liberalni izvoznik? Kmetu nalaga prosta trgovina nove — neznozne davke, izvozniku pa polni žep!

Sedaj pa pride „Kmetijski list“, ki zagovarja in se zavzema v zadnjih dveh številkah za prosto trgovino. O, saj dobro vemo zakaj to nekmetško pisanje tega lista! G. Urek sam je izjavil, da je bil ob času prepovedi izvozne trgovine „Kmetijski list“ že čisto na robu propada, sedaj pri prosti trgovini je pa naenkrat celo povečal svojo obliko. Od kod ta rast tega lista?

Kakor že omenjeno je svoj čas podpiral Zerjav Samostojno s koruzo, sedaj jej pa pomagajo na noge razni gospodje liberalni izvozniki z denarjem, katerega so si priveržili na državno in kmetško škodo potom po liberalnih izvojevane svobodne trgovine. Za svoje povečanje z liberalno pomočjo pa se pač mora „Kmetijski list“ skazati hvaležnega, radi tega pa zagovarja prosto trgovino, četudi je v resnici prosti izvoz v največjo škodo kmetu in državi.

Naj še pride kdo in naj reče, da si niso liberalci in samostojni v zlahti kot očetje in sinovi! Od liberalno preobložene mize, katero pokriva sedaj prosta izvozna trgovina, pobira tudi Samostojna, drob tina, samo da trobi v zahvalo v liberalni rog in pomaga oškodovati kmeta in državo.

Kmetje, dobro pomnite, novih davkov vam bo kriva prosta trgovina, katero zagovarja in naravnost priporoča „Kmetijski list“, ki bi popolnoma zaslužil, da se ga prekrsti v „Trgovski list“ liberalnih veletrgovcev, milijonarjev, verižnikov itd.

Novih davkov bo kriva prosta trgovina, katero zahteva Samostojna. Samostojna je toraj za nova davčna bremena — toraj največja sovražnica ter pijavka kmetškega stanu.

Kaj mačka rodi, miši lovi! Kar liberalci rodi, kmeta podi! Samostojna je hči liberalcev, torej kmetška sovražnica!

Samostojna za centralizem.

Veliko smo že pisali v „Gospodarju“ o centralističnem vladanju naše države. Centralistično bi bila vladana naša Jugoslavija, ako bi upravljal Beograd vse vladne poste brez pokrajinskih vlad v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Dalmaciji. Da bi bila izrečno centralistična (osrednja) vlada naše države v kvaru in v propast naši Jugoslaviji, razvidi pač vsakdo, ki trezno in res državno misli. Pač vsak Slovenec se je že sam prepričal, kako počasi se dobi in iztisne kaj od beogradske vlade, kjer gre vse tako počasi in brez smisla za naše slovenske razmere in potrebe. Sedaj pa, ako bi se nam odpravili našo pokrajinsko vlado in bi vse naše slovenske zadeve romale mesto v Ljubljano v počasni Beograd, potem pa sploh ne bo rešena nobena naša prošnja, zadeva in potreba. Proti izrečnemu centralizmu (osrednji vladi) je bila in bo naša Kmetška zveza, ki zahteva svojo pokrajinsko vlado in svoj pokrajinski deželni zbor v Ljubljani. Z Beogradom bi nas naj vezalo le skupno: finance, vojaštvo, železnice, pošta itd. Vse zadeve in potrebe, ki se tičejo izključno le Slovenije, kakor: solstvo, kmetijstvo itd. bi naj reševala v svrhu hitrega poslovanja naša pokrajinska vlada v Ljubljani. Decentralizacija vlade naše obširne Jugoslavije je gotovo v korist ter dobrobit državi in tudi vsacega posameznega državljanja.

Za obstoj naših pokrajinskih vlad in za uvedbo deželnih zborov je naša Kmetška zveza, proti pa so liberalci in njihovi bratci samostojni, ki zahtevajo enega centra (središča) — Beograda. Da so kapitalistični oderuhi slovenskega kmeta — liberalci za škodljivi in državni nevarni centralizem, je samoposebi umevno, ker se bojijo nadzorstva njihovega početja in centralizem — vladanje cele Jugoslavije edino le iz

gospodarstva od strani deželne vlade in deželnega zbora, da so pa za kmeta naravnost pogubonosni centralizem tudi samostojni, pa si lahko razlagamo iz očetovstva in bratstva, ki vlada med liberalci in samostojnimi.

Da nam pa ne bi samostojni kje očitali, ker jih dolžimo nečesar, kar ni res, evo vam dokaze za centralizem Samostojne: za centralizem se je izrekel v imenu Samostojne v Ljubljani g. Urek 24. novembra lanskega leta, ko so samostojni zborovali v Ljubljani in se na konjih poklanjali največjemu liberalcu — centralističnemu paši dr. Zerjavu, ki je duševni in kruševni oče Samostojne.

Samostojnim pa ni bilo dovolj, da so povdarjali svoj neumno škodljivi centralizem samo v Ljubljani ampak „sladki“ apostel Samostojne g. Drofenik je klečaplazil celo po Beogradu in tamkaj po raznih demokratskih (srbsko liberalnih) vladnih veljajah zagotavljal, da stoji in stremlji Samostojna odločno za centralizmom.

Stranka, ki se drzne pri svojem odločnem klečeplazu za liberalnim centralizmom trditi, da dela za korist ter dobrobit kmeta, ni kmetška stranka, ampak stranka liberalnih kapitalistov, verižnikov, krčmarjev in mešetarjev, katerim bi bila kontrolna pokrajinska vlada preveč za petami.

Kmet in centralizem, to sta dva pojma, ki se družita kot voda in ogenj. Za centralizem vneta Samostojna in kmetška korist pa sta si v zlahti kot milijonar in berač.

Toliko v vednost našemu kmetškemu ljudstvu, da bo znalo, da hočejo liberalci in samostojni, da se naš že itak prepočasni vladni voz še bolj zavre, če ne — ustavi!

„Kmetijski list“ (trgovski) za svobodno trgovino

Vsacemu od naših pristašev je se v živem spominu demokratsko socialistična vlada, pod katero je cvetela prosta trgovina, ko je bilo ono mešetarjenje z izvozniki, ko so si napolnili nenasitne žepe na državno škodo razni liberalni ter socialistični milijonarji in verižniki.

V dobi izrečne liberalno-socialistične vlade je tudi najbolj razprostrla svoje peruti po Sloveniji Samostojna, katero je zalagal tedanji samodržec Slovenije dr. Zerjav, oče Samostojne, z vagoni koruze.

Za pogubavno liberalno-socialistično vlado je prišla Protič-Koroševa, ki je prepovedala prosto trgovino in one nesrečne izvoznice in hotela osnovati takozvano „Središnje zadruge“ za izvoz. Država sama je hotela vzeti v roke izvozno trgovino potom posebnih zato organiziranih zadrug. Od dobička, ki bi ga bila imela država pri izvozu, je namenila 25% za invalide, 25% za nabavo poljedelskega orodja, 25% za zgradbo državnih skladišč, 25% pa bi ostalo državi. Ako bi se bil uzakonil ta državni izvoz, bi ne

Politični ogled.

Jugoslavija. Naš regent Aleksander je odpotoval 4. t. m. v Pariz, kjer bo ostal do sobote. Njegovo potovanje v Pariz je važnega političnega značaja. Regent bo obiskal 12. t. m. Sarajevo. V narodnem predstavništvu se je vršilo pomensko glasovanje za sprejem novega volilnega zakona, ki je bil tudi sprejet z 143 glasovi proti 23. Regent je nato podpisal ukaz za razpis državnoborskih volitev, ki bodo 28. novembra. Ustavotvorna skupščina se bo pa sestala 12. decembra. V narodnem predstavništvu so

se že dvakrat pečali z volitvijo novega predsednika in podpredsednikov parlamenta, a zbornica vsled odsočnosti večjega števila poslancev ni bila sklepčna. — Naše čete so ugnale arnavtske tolpe, ki so bile udrle v naše ozemlje ob albanski meji. Pri teh bojih so se najbolj odlikovale slovenske in hrvaške čete. Komaraj so bili roparski Arnavti tepeni in prognani, pa se že zopet zbirajo krog Skaderskega jezera in se pripravljajo na novi vpad. — Meje med Avstrijo in našo državo bodo določene do 1. nov.

Italija. Po Italiji se širi od mesta do mesta splošna stavka delavstva. Delavci zasedajo tovarne. Italijanska vlada je preslaba, da bi s silo zlomila to splošno stavko. Časopisje poroča, da stoji Italija pred boljševiško revolucijo. — D'Annunzio se pripravlja, da bi zasedel okolico Sušaka.

Poljska. Poljaki in Rusi se še vedno bijejo. Ljuti boji so okrog Brest-Litovskega in severno od Lvova, kjer so potisnili Poljaki boljševike nazaj. Poljake podpira v boju ukrajinski vojaštvo. Na Krimu se bojuje na poljski strani general Wrangel s svojo armado proti boljševikom. Mirovna pogajanja med Poljaki in Rusi se bodo vršila v Rigi.

Kitajska. V sled slabe letine na Kitajskem je v pokrajinah Homan ter Santung velika lakota — 20 milijonov Kitajcem grozi smrt po lakoti. Cele rod-bine izvršujejo samoumre. Dogaja se, da prodajo roditelji svoje otroke.

Na delo za volilni sklad.

Volitve v državni zbor bodo novembra — čez dobre tri mesece. Zavedati se morajo vsi naši somišljeniki, da gre pri teh volitvah za popolno zmago ali poraz naše Kmetске zveze. Naši nasprotniki: liberalci, samostojni in socijalistični delajo z vsemi močmi, da bi nas porazili z združeno silo. Naši nasprotniki imajo na razpolago proti nam najnevarnejše politično orožje — bogate volilne sklade, s katerimi bodo skušali podkupiti volilce. Naša stranka kot prava Kmetска zveza in zaščitnica „srednjega in malega človeka“ nima na razpolago denarnih sredstev in ni skoro nikakega volilnega fonda (sklada), ki je potreben za volitve v poravnavo stroškov za pisarje, letake itd. Radi tega siromašnega dejstva Km. zveze se obrača „Gospodar“ na vse svoje pristaše, da zastavijo vse svoje moči, da zberemo v teh treh mesecih nekaj volilni sklad. V vsaki fari naj določi krajevni odbor Kmetске zveze po enega ali dva požrivalna in zanesljiva pristaša, ki bosta pobirala od hiše do hiše, od posameznika do posameznika pristo-volne prispevke za naš volilni sklad. Osebito naši Orli in Orlice naj stopijo glede zbirke volilnega sklada v prve vrste in naj pobirajo pri vseh prireditvah, veselicah in igrah od udeležencev darove za volilni sklad. Naše za zmago krščanske misli navdušene žene in dekleta naj ne zabijo v teh mesecih pred volitvami, da kakor so nekoč gradile Jugoslavijo s pobiranjem podpisov za majniško deklaracijo, naj grede tudi sedaj na delo, da podpremo našo stranko z denarnimi sredstvi za dobo volitev. Naši vrli pristaši, mladostni Orli in Orlice, žene, Dekliške in Marijine družbe, na delo z vsemi močmi in pri vsaki priliki, da si opomoremo za volilni sklad, ki bi nam naj pri-pomogel do sijajne zmage svete naše krščanske misli pri bližnjih državnoborskih volitvah! Naš trud in delo pri nabiranju volilnega sklada naj Bog blagoslovi!

Kmetска zveza.

Naznanila

Shodi Kmetске zveze se vršijo: dne 18. septembra po rani sv. maši v Kotljah na Korškem (govori prof. dr. Capuder), in Smartnu za Dreto (govornika iz Maribora). V Slovenj-gradu bo sestanek zaupnikov dne 13. septembra, v Marbegu pa 14. septembra, na Fali 15., dne 19. septembra pa pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah po rani maši. Istega dne pri Sv. Miklavžu nad Laškim po pozni sv. maši. V Rušah dne 19. septembra ob 9. uri predpoldne.

Skale pri Velenju. V nedeljo 19. septembra se vrši po ranem sv. opraviilu shod Jugoslo-vanske strokovne zveze in Kmetске zveze v šoli prvega razreda. Popoldne pa je veliki ljudski tabor Slovenske ljudske stranke za vse krščanske organi-zacije. Torej kmetje, delavci, žene in vsa zavedna mladina, ki pošteno misli, pridite popoldne iz cele šaleške doline, vsi ta dan na šaleški tabor v Skale! Nastopi več tujih govornikov. Začetek ob 3. uri po-poldne. Po zborovanju je ljudska veselica s petjem in zabavo pri cerkveni gostilni poleg cerkve.

Kmetска zveza priredi v nedeljo dne 12. t. m. v Gornjem gradu po prvem opraviilu fa-ven politični shod. Pride govornik iz Maribora. Pri-ratelji Kmetске zveze, udeležite se shoda mnogoštevil-no, ker je le v skupnosti moč. Shod se vrši v gostil-ni pri Jošku. Popoldne ob 2. uri je pa socialni te-čaj in shod zaupnikov iz celega okraja. Zatorej v ne-deljo vsi na shod!

Poročila.

V Doljni Lendavi v Prekmurju se je vršil dne 5. septembra popoldne v dvorani meščanske šole političen shod. Govorili so: nadrevizor Pušen-jak, urednik Zebot, profesor dr. Slavič, kaplan Lej-ko in predsednik gerent Sever.

Kmetска zveza je priredila dne 5. sep-tembra po rani sv. maši v stari šoli političen shod

pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Otvoril ga je naš delavni zaupnik g. Andrej Korpar. Predsedoval je starosta somišljenikov KZ g. Tomaž Korpar. O politični položaju in o organizaciji le poročal urednik Zebot. Sprejele so se važne resolucije političnega in gospo-darskega značaja.

Za Kmetсko zvezo so nabrali na sedmi-ni po rajnem č. g. Val. Kropivšku v Framu, 82 K.

Navedila.

Pozdrav Kmetске zveze. Vsaka or-ganizacija ima svoj pozdrav. Tako se pozdravljajo naši Orli: „Bog živi“, požarne brambе: „Na pomoč“, drugi drugače. Tudi naša Kmetска zveza naj ima svoj pozdrav! Za danes ga samo predlagam. Ta po-zdrav mora obsegati ves naš program in mora že ži-veti med narodom. In zato bi bil najbolj primeren po-zdrav katerega naše krščansko dobro ljudstvo toliko-krat izreče: „Bog daj srečo!“ Ta pozdrav je res krščansko-kmetски pozdrav, zato more biti poz-drav krščansko-kmetске organizacije Kmetске zveze. Sprejmite ga, vpeljite ga in potem na delo! Bog daj srečo!

Pristaši, spominjajte se in darujte pri vsaki priliki za volilni sklad Kmetске zveze!

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta

Dekliški shod za Dravsko polje v Cirkovcah dne 29. avgusta t. l. Krog in krog so se že vzbudile žene in mladenke ter v veličastnih taborih pokazale, da hočejo kakor so pred vojno sto-piti na plan in delati za svoj narod, svoj stan, svojo domovino, za krščansko izobrazbo. Dne 29. 8. so se tudi dravskopoljske mladenke pridružile drugim slo-venskim mladencem ter navdušile za delo in boj, ki šaka slovensko ženstvo v bodočnosti. Čez 600 mladenk iz Dravskega polja in sosednih krajev je prisostvo-valo dekliskemu taboru. Po slovesni službi božji se je vršilo zborovanje na prostora pri cerkvi, na kate-rem je g. poslanec Vesenjak priporočal zborovalkam, kako naj čuvajo, razširjajo in delajo za misel krš-čansko, ljubezen do doma in vere katoliške ter kako povdarjajo svoje pravice v javnem življenju. S ple-menitim mišljenjem in vnetim delovanjem, s požrtvo-valnostjo in vztrajnostjo naj pripravljajo zmago krš-čanskega kmetskega ljudstva. Potem se nastopile za-stopnice žen in deklet iz Hoč, Prihove, St. Janža, od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Slivnice, Sv. Mar-ka nižje Ptuj, Makol, hočkega Pohorja ter so v svo-jih lepih govorih dobro orisale dolžnosti in pravice slovenskega ženstva, kako naj delajo za svojo srečo, za blagor kmetskega stanu in naše nove domovine. H koncu sta dve mladenki iz Brezja s šaljivim dvo-govorom podali tovarišicam lep nauk. Gdč. učiteljica Bregant iz Slivnice je predlagala tri resolucije, ki so bile soglasno sprejete, v katerih se je ugovarjalo zoper zavlačevanje volitev, pozivalo k organizaciji krščansko mislečega slovenskega ženstva ter izrekla zaupnica Jugoslov. klubu. Po nekaterih pojasnilih g. poslanca Vesenjaka je predsednik zaključil prvi ta-bor dravskopoljskih deklet po vojni. Mnogo zborovalk je še ostalo pri igri „Skrivnostna zaroka“, ki so jo prav spretno predstavljale po večernicah v društveni sobi cirkovski mladenke, ki so pri tej priložnosti po svoji zastopnici pozdravile zbrane tovarišice.

Dekliški shod pri Sv. Treh Kra-ljih v Slov. gor. je napolnil vse udeležence z velikim veseljem in navdušenjem. Zastopane so bile vse župnije dekanije. Lepo število mladenk so posla-le na shod ljutomerska, ptujka in jareninska deka-nija. V cerkvi je krasno govoril družbenicam o Ma-rijini družbi o. Benko Čirič iz Ptuja. Shod je vodila Ana Tomažič. Nastopilo je 14 govornic, 4 mladenke so govorile pozdrave, 4 deklamovale. V imenu Slo-v. dijaške zveze je govoril bogoslovec Neudauer, vmes je podal župnik Gomilšek marsikak koristen nauk in tudi popoldne v cerkvi izpregovoril v slovo. Z govo-ri se je menjavalo skupno petje in tamburanje. Go-vornice so govorile res navdušeno in v nemale sestre za delo na polju marijanske in izobraževalne orga-nizacije.

Dekleta in žene, kakor ste pobirale svoj čas podpisate za majniško deklaracijo, nabirajte tudi za volilni sklad naše stranke!

Orli.

Orlovска slavnost in mladeniški shod pri Sv. Lenartu v Slov. goric. sta se častno izvršila ob obilni udeležbi mladeničev, Orlov in ljudstva. V cerkvi je govoril mladeničem g. župnik Gomilšek, ki je tudi vodil mladeniško zboro-vanje na posojilničnem dvorišču. Zborovanje se je vršilo na istem prostoru, kot leta 1903 prvi mladeniški shod Slovenskih goric, ki se ga je udeležilo 1600 mladeničev. 11 mladeničev govornikov iz raznih žup-nij je s krasnimi govorii pokazalo, kako resno jim je vzorno versko življenje v Marijini družbi ter delo za lepšo našo bodočnost v mladeniških zvezah in v or-lovskih odsekih. Profesor dr. Capuder je povdarjal, kako lepo se je pokazala na mariborskem orlovskem taboru vernost naših mladeničev, ki je porok naše boljše prihodnosti. Po večernicah se je vršila telo-vadba na dvorišču posojilnice. Občudovali smo nji-hove krasne nastope. Vse ljudstvo je bilo veselo te prve orlovске prireditve.

V Mariji Nazariu v Savinjski dolini priredi orlovski odsek dne 12. septembra 1920 ob 3. uri popoldan dve igri „Ljudmila“ in „Dva prepirlji-va sosedu.“

Orli in Orlice, vi prvobojevniki krščanske misli, bodi vaša prva naloga in dolžnost v dobi pred vo-litvami: Pobiranje pri vaših prireditvah, veselicah in igrah za volilni sklad SLS. Na delo z orlovsko korajžo, neustrašenostjo ter vztrajnostjo!

Tedenske novice.

† Stolni dekan Jožef Majcen. V soboto dne 4. septembra je v 61. letu svoje starosti po daljšem mu-kepolnem bolehanju bogoudano zatisnil svoje oči lju-domili, nad vse blagi stolni dekan lavantinske škofi-je mil. g. Jožef Majcen. Svojo več let trajajočo bole-zen je prenašal z angeljsko potrpežljivostjo. Blagemu pokojniku trpinu svetila večna luč!

Volitve razpisane. Regent Aleksander je pod-pisal ukaz o volitvah v konstituanto ali v ustavodaj-ni državni zbor. Volitve so razpisane za 28. novem-bra. Velika ustavotvorna skupščina se snide v Beo-gradu dne 12. decembra. Sklepala bo o ustavi drža-ve in o njenih osnovnih zakonih.

Ugovor proti državnemu proračunu. Finančni minister demokrat Stojanović je objavil državni pra-račun, v katerem se nahaja cela vrsta previsoko od-merjenih davkov, ki bi, ako bi se uveljavili, zlasti Slovenijo gospodarsko spravili v propast. Proti temu državnemu proračunu oz. previsoko odmerjenim dav-kom je vložil naš Jugoslovanski klub oster ugovor, ki bo imel, kakor upamo, uspeh. Ugovor sta izročila mi-nistrskemu predsedniku dr. Vesniču člana Jugoslo-vanskega kluba, poslanec dr. Hohnjec in Vesenjak.

Poslanec Kmetске zveze na delu za kmeti. „Gospodar“ je poročal, kako nevoljo je vzbudil med kmetiskim prebivalstvom od vojaške oblasti razpisani — nerodni popis živine in vozov. Proti tem nezasi-lšanem postopanju vojaške oblasti napram našemu kmetu se je pritožil v imenu Kmetске zveze na voja-sko oblast znani Kmetoljub, poslanec dr. J. Hohnjec. Naslikal je, kakor smo objavili v „Gospodarju“, vse kmetске razloge proti nerodno odrejenemu popisu ži-vine in vozil. Na ta odločni protest poslanca dr. Hohn-jeca je sklenil ministrski svet, da ukine ukaz vojaš-ke oblasti o popisu živine in vozov, ki je bil odrejen za celo našo kraljevino. Zopet lep uspeh naše Kmet-ske zveze, ki vselej in povsod ščiti ter varuje kmeta proti šikanam — za kmetске razmere nerazsodnih vi-šjih oblasti.

Razmejitvena komisija v Mariboru. Razmejit-vena komisija, katera bo končnoveljavno določala na-še severne državne meje, je nastanjena v Mariboru. Člani komisije so si že na licu mesta ogledali našo severno državno mejo pri Muti, Hühnerkoglu in pri Sv. Urbanu. Naše slovensko ljudstvo sprejema člane komisije vsepovsod nad vse spoštljivo in dostojno, ne-take Nemci, kojih vedenje je bilo na mnogih krajih naše severne meje prav po opitje komedijansko in smešno. V nedeljo dne 5. septembra popoldne so pa posetili vsi člani te komisije slovenjgraškega okraj-nega glavarja. Po sprejemu na okrajnem glavarstvu so se pa podali v hotel Gol, kjer se je ravno kar vršila prireditev šolske mladine, kot gledališka pred-stava s petjem, predavanjem in srečolovom. Vsi čla-ni komisije so si ogledali prireditev ter se ponovno pohvalno izrazili o lepem nastopu naše mladine ter o vzornem poteku veselice same. Ko so odhajali člani komisije, jih je pozdravila Lidvina Aljeceva iz Slo-venjgradca, predsedniku komisije, angleškemu polko-vniku Craven-u je pa izročila krasen šopek. Vsi čla-ni komisije so bili vidno ginjeni.

Kaj pomeni samostojna beseda: „Kmet kmeta“? Prvi kmet je razložil tako-le: Kmet kmeta za nos vo-di, kar Samostojna vedno dela. Drugi kmet je razložil tako-le: Kmet kmeta bij in pobijaj, kot samostoj-neži skoro povsod poizkušajo. Tretji kmet, ki si je še iz Nudske šole zapomnil sklanjatev besed, je pa raz-ložil tako-le: Liberalci so se pred volitvami spomnili na besedo kmet. Bila jim je preje popolnoma nezna-na. Zato so jo začeli sklanjati: kmet, kmeta . . . , do sem je še šlo. Ko pa bi morali reči: kmetu, se jim je pa ustavilo. Ne, so rekli, kmetu pa nič! Sicer bode pa nezavedni kmetje kar zbežlali za nami, ako reče-mo samo: „Kmeta, kmeta.“ In so poizkusili. Res se jim je začetkoma posrečilo. Nekoč pa jih je navihani kmet vprašal, če znajo še naprej sklanjati; tedaj pa naj dajo kmetu, kar je njegovega, naj se izkažejo za kmeta, naj povečajo, če so vedno pri kmetu, če žive in delajo sredi in gorje s kmetom, kar delajo ravno ti-si, ki jih Samostojna najbolj napada. Zato je prero-koval Samostojni: Tako se bo zgodilo ob volitvah: Kmet bo kmeta podpiral, bo kmetu povedal, kdo je res delal za kmeta, kdo je bil vedno pri kmetu in je še zdaj s kmetom in to ni Samostojna, ampak — je Kmetска zveza.

„Kmetijski list“ in izvozničarji. V eni zadnjih številk smo opozorili na to, da se je obenem s prost-im izvozom, ki so ga dosegli demokratje, povečal tu-di „Kmetijski list.“ Demokratje izvozničarji bodo zo-pet zaslužili milijone in jih račevalje dali na razpo-lago Samostojni kmetijski stranki in njenemu „Kmeti-skemu listu“, da med kmetiskim ljudstvom širi libera-lizem v obliki Samostojne. Se pred nekaj tedni je po-savski glavar Samostojne Urek tožil, da je „Kmeti-iski list“ že precej na kantu. Zdaj pa si naenkrat ta-ko opomaga! In to takoj, kakor hitro se je dovčil svobodni izvoz! Ali ni povsem jasno, odkod je prišla pomoč? Zato ni čudo, da povečani „Kmetijski list“ poje tudi tako hvalo prostemu izvozu!

Razredni stanovski boj je proglasil kongres samostojnih kmetov v Beogradu, na katerem sta go-vorila tudi štajerska sestra Samostojne: Mermola

iz Drofenik. Mermolja. Drofenik. Urek in drugi taki gosposki kmetje torej hočejo, da kmet stopi v najostrejši boj proti vsem drugim stanovom: proti manjšim posesnikom, kočarjem, kmetiskim delavcem, viničarjem. Tak razredni boj je prvič nekrščanski, drugič nespameten, ker ravno kmetu najbolj škoduje. Če bo kmet tako povdarjal razredno stališče, kakor uči Samostojna, se bodo nekmetje na deželi tudi strnili v močno protikmetško organizacijo in napovedali boj kmetu. Nekmetov, neposessnikov, delavcev, poslov in viničarjev je gotovo več kot kmetov. Kdo bo potem zmagal, ni težko uganiti!

Apostola Samostojne Urek in „sladki“ Drofenik — kmeta? Urek in Drofenik sta tako krvavo žuljavoroka kmeta, da že nista prišla za nobeno kmetško delo, odkar sta začela mastno plačano „apostolsko“ delo za samostojnost kmeta na stroške nerazsodnih kmetov. Politično krivoverske pridige niso kmetško delo, pač pa se z njimi človek lahko in bogato preživlja ter zabava, o takem kmetškem delu naj v prihodnje poročata na shodih „poljedelski minister“ v upu g. Urek in jecljavi Demosten g. Drofenik.

Kmet Drofenik, znani apostol samostojne polomljene barke, sam ni čisto polomljen. Tako recimo mora plačati kot vojni dobičkar 1236 K vojnodobniškarskega davka. Gaspud, per Samostojni bojo pa še več „gor plačali“.

Jesensko zasedanje mariborskega porotnega sodišča. Za jesensko zasedanje mariborske porote so že izžrebani porotniki. Zasedanje je določeno na 20. septembra in bo trajalo samo dva dni.

Dijaki mariborskih šol! Počitnice gredo h koncu in kmalu se povrnete v Maribor. Prišel se bo zopet hud boj za življenje. Dijaska kuhinja vam bo v tem boju kakor doslej tudi letos priskočila na pomoč. To pa bo mogla Dijaska kuhinja le storiti, če ji boste tudi vi zdaj pomagali. Zato se obračam še enkrat do Vas s prošnjo, da nabirate pred odhodom v mesto prispevke za Dijasko kuhinjo. Pojdite od hiše do hiše in prosite za prispevke. Vsakdo vam bo rad dal liter pšenice, rži ali kaj drugega. Tudi sadje nam bo dobrodošlo. Prosite gospode duhovnike in učitelje, da vam gredo pri tem človekoljubnem delu na roko; gotovo bodo to radi storili. Pri prihodu v Maribor izročite nabrane prispevke Dijaski kuhinji, ki vam bo po vrnila vse stroške za prevoz itd. V prijetni nadi, da boste izvršili to dobro delo, vas priskreno pozdravljam prof. M. Pipr, blagajnik Dijasko kuhinje.

Brž. trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje v četrti, 16. sept., od 8. do 11. ure dopoldne v Cafovi ulici 9, I. nadstropje. Sprejemni in ponavljalni izpiti se prične v petek, 17. septembra, točno ob 8. uri ravnotam. V pripravljani razred se sprejemajo samo le dečki. Redni pouk se prične v torek, 21. septembra. Vse druge podrobnosti so razvidne iz oglasa v šolskem posloplju.

Na drž. gimnaziji v Murski Soboti se bode vršilo vpisovanje v I. gimnazijski razred dne 16., 17. in 18. t. m. vsakokrat od 8. ure naprej. Sprejmejo se dečki (deklice), ki so dopolnili 10. leto ali ga bodo dopolnili v letu 1920. Učenci (učenke), ki žele na novo vstopiti, naj se zgledajo dne, spremljani od svojih starišev, pri gimnazijskem ravnateljstvu ter naj prinesejo s seboj krstni (rojstni) list ter zadnje šolsko izpričevalo. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 18. septembra. Šolsko leto 1920—1921 se začne v ponedeljek, dne 20. t. m.

Vlomj in rop. Meseca novembra 1919 so neznanzi zlikovci izvršili več vlomov na Humu pri Ormožu, ter so pri tem odnesli mnogo obleke, usnja, podplatov in posteljnine. Škoda znaša nad 20.000 K. V tem času so domnevno isti krivci v bližnjih Sabovcih ponoči z orožjem napadli zakonske Polak ter so nevarno ranili ženo, med tem ko se je mož še pravočasno rešil. Orožništvo iz Središča je takrat zaprlo osumljene viničarske sinove Sulek Matija in Ivana ter L. Ris iz Huma. Zaradi pomanjkanja dokazov pa so bili zopet izpuščeni. Kljub temu pa so orožniki vodili preiskavo naprej. Po neumornem poizvedovanju se je posrečilo vodju postaje iz Središča g. Žerjavu in orožniku Senager izslediti prave krivce ter doprinesiti dokaze za njih krivdo. Po neovrženih dokazih je dognano, da imajo zločine na vesti viničarski sinovi Sulek in Martin Žibrat na Humu. Ljudstvo se je malo oddahnilo od vednega straha, orožnikom pa gre vsa hvala za njih trudopolno službovanje in se opozarja: višji činitelji na uspehe orožniške postaje v Središču.

Železniška zveza Rogatec—Krapina. Rajna Avstrija je pač gradila samo take železnice, ki so se ji zdele v vojaškem oziru važne, ni se pa ozirala na železnice, ki bi bile važne v gospodarskem oziru. Železniška zveza Rogatec—Krapina, za katero so se naši poslanci že v rajni Avstriji veliko potegovali, a vselej naleteli na gluha ušesa, je sedaj zasigurana. Železniško ministrstvo je dovolilo neki zagrebški družbi, da izvrši vse priprave za to železniško zvezo.

Planinski koledar za leto 1921 si še mnogi niso naročili. Gas beži, skoraj ga bo treba dati v tisk. Ker se ga bo tiskalo le omejeno število, priporočamo, da se vsakdo pravočasno pobriga, da istega naroči. Tudi je še nekaj inseratov prostih ter pogrešamo še mnogo naših narodnih tvrdk in gostiln. Vsa pojasnila daje izdajatelj g. Fr. Koebeč, nadučitelj v Gornjem Gradu. Vsak planinec imej Planinski koledar! R.

Iz Koroške.

Komisija za ljudsko glasovanje na Koroškem razglasa, da se je ustanovilo posebno glasovalno sodišče, katero bo stelo pet članov. Pred-

sednik sodišča je Anglež. Jugoslovanski ter avstrijski član nimata glasovalne pravice, ampak samo posvetovalno pravico. Pred to sodišče pridejo vsi pregreški in prestopki ter vse nepravilnosti, ki so v zvezi z ljudskim glasovanjem. Sodišče ima pravico kaznovati vsak tozadevni pregrešek z denarnimi globami, z zaporom do treh mesecev ter izključiti koga iz glasovalnega ozemlja. Nadalje je ta komisija izdala razglas, da bodo šteli in pregledovali glasove okrajni sveti v prisotnosti jugoslovanskega in avstrijskega zastopnika. Izid glasovanja bo komisija razglasila in določila po večini glasov v celoti vsakega glasovalnega pasa. Glasovanje na Koroškem je določeno za 10. oktobra.

Zborovanje v Velikovecu. Pretekla nedelja je bila za Koroško velepomemben dan. Nemci so sklicali v to najmočnejše nemško gnezdo na našem glasovalnem ozemlju „Koroško zborovanje“ (tako zvani „Kärntnertag“). Hoteli so zbornati vse svoje pristase, Nemce in nemčurje, kar jih je po našem glasovalnem ozemlju, naročili so še veliko pomoč iz Celovca, delali so z vso silo, hoteč prirediti velikanško zborovanje ter nastopiti z vsem nasiljem zoper domačine Slovence. V zadnjem času so sklicali tudi Slovenci v Velikovec zborovanje slovenskih ženskih zvez. Koroško ljudstvo ni več, kakor je bilo pred vojno. Sedaj se je prebudilo, je navdušeno, obiskuje naše shode in zborovanja ter se zanima za javna in za narodna vprašanja. Našega ljudstva je prišlo v Velikovec do 15.000. Nemci so se v zadnjem trenutku ustrašili in shod odpovedali, se poskrili po hišah in zaprli okna. Ententa je pričakovala, da bodo tudi še Slovenci odpovedali shod in se razšli. Toda množice, ki so prišle deloma z vlakom, deloma s številnimi vozovi, lepo okrašenimi z narodnimi zastavami, so hoteli imeti zborovanje. Sli so najprej in manifestirali v sprevedu po mestu. Ena nemčurska „trava“ in dva nemčurja, ki so nekaj izzivali, so bili oklofutani, — druge nesreče ni bilo. Medtem so se naši zastopniki pogajali z entento za shod. Predsednik komisije je bil Anglež, ki se je obnašal napram našim popolnoma dobro in nepristransko. Začetkom je hotel, da bi se tudi naš shod ne vršil, ko pa je zastopnik okrajnega glavarstva izjavil, da v tem slučaju ne more jamčiti za red, ker množica hoče slišati govornike in je treba, da je pomirijo. Slednjič se je pričelo zborovanje. Anglež je nagovoril navzoče po angleško in prevajal je stavek za stavkom dr. Subelj. Množica je sprejela njegove besede z burnim odobravanjem. Potem je govorila v imenu ženske zveze gospa Pilgram, sledili so govorniki: dr. Smodej, dr. Müller in dr. Rav. Slednjič se je množica s pevanjem narodne himne razšla. To je bilo eno največjastnejših in najpomembnejših naših zborovanj na Koroškem. Istega dne za popolne so sklicali Nemci tudi zborovanje v Bistrici v Rožu. Tudi sem je prišlo Slovencev brez primere več, kakor pa Nemcev, ter so zasedli vse prostore. Nemci niso mogli zborovati, nastala so prerekanja semintja. Slednjič je zastopnik entente, nek Italijan, razpustil zborovanje, njegov francoski kolega pa je odšel že poprej. Za Nemci so odšli tudi Slovenci med popevanjem svojih narodnih pesmi. S tem se je za Koroško končala doba zborovanj, pričanja se doba podrobnega dela.

Gospodarstvo. Letečni mošt in vino.

F. Rudl.

Grozdje zori, le žal, da vinska jagoda vsled deževnega vremena in gnilobe poka, gniloba se pa vidno razširja. Vinogradniki so vsled teh okoliščin prisiljeni predčasno začeti z vinsko trgovijo, žalibog na lastno škodo, kajti kakovost letošnje vinske kapljice bo vsled tega zelo trpela.

Bistvena razlika je, ako gni je zrelo ali nezrelo, zlahtno ali navadno nežlahtno grozdje. Gniloba je potemtakem ali kislja, grenka ali pa zlahtna. Poslednja se razvija predvsem na grozdju rizlinga, belega burgundca, tramineca in rulanca, deloma silvanca, šipona in muskata in sicer še le tedaj, ko je grozdje že plivko in zrelo. Kapljica iz takega grozdja je izborne kakovosti. Res je, da je mošta nekoliko manj, kot sicer. Izborno kapljico iz takega grozdja umejo pridelovati le pravi vinarski in kletarski strokovnjaki.

Kaj je pa z grozdom z navadno gnilobo? Na gnoj se vsled tega ne meče in pride tudi v stiskalnico. Vprašanje pa nastane, kako je ravnati s takšnim grozdom? Predvsem bi priporočal, da se bere na dvoje in se mora vsaj prva trgatav vršiti v lepem vremenu. Vsaj eno vedro najboljšega, zdravega in zrelega grozdja naj se prvič bere, spreša in mošt spravi v snažen in zdrav sodček, v katerem bo začel ob primerni toploti takoj sam vreti. Tak mošt, katerega sladkor razkroja na milijarde kvasnih glivic v alkohol, v ogljenčevo kislino in v še druge dišave in snovi, se naj skrbno opazuje in večkrat pokuši, je prijetnega okusa in vonjave, potem mu ne manjka nič, ker vsebuje ogromno množino kvasnih glivic.

Kako pa z moštom iz slabotnega grozdja? — Tak mošt vsebuje razven dobrih še tudi mnogo slabih kvasnih glivic. Poslednje se bodo tekom časa in v primerni toploti ravno tako pomnožile, kakor dobre, oziroma še v višji meri in mošt ali vino bo vsled tega dobile nezdrav značaj, zlasti, če se nezdrave glivice z žveplanjem ne uničijo.

Iz tega sledi, da se naj mošt iz slabega gnila grozdja močno žvepla. Tekom 24 ur se na ta način potihnjeni mošt očisti in snažna tekočina se naj

pretoči v drug snažen sod. Temu čistemu moštu se mora dati novo življenje in sicer na sledeči način: Na 100 l tega mošta pridene 1—2 l delajočega vinskega kvasa od tistega sodčka, v katerem vre mošt z najboljšim okusom in vonjavo. Ako ga nimaš doma, idi k sosedu, da ti ga posodi, slično, kakor gre včasih kmetica k sosedu po kvas za kruh.

Čisti vinski kvas se pa tudi dobi pri kemičnem kmet. poskuševališču v Mariboru, kateri ima za vzgojo takih glivic posebna navodila. Tak kvas je pa treba 14 dni pred trgovijo postaviti, ker bi drugače ne mogel majorizirati prevelike množine mošta.

Napisal sem te vrstice, katere mi je narekovala lastna izkušnja v prid našim vinogradnikom, da se obvarujejo morebitne škode pri letošnjem vinskem pridelku.

Našim zadržanim in Kmetijskim podružnicam priporočamo, da si za svoje člane takoj nabavijo dovolj kuhinjske soli za jesen in zimo, da ne bo takega pomanjkanja soli kot je bilo lani. Bati se je, da bo soli zmanjkalo. Kmetiska zveza razdvoje posreduje našim organizacijam pri nabavi soli. — Tajništvo.

Zborovanje interesentov za železnico Maribor—Murska Sobota se vrši v nedeljo, dne 26. t. m., pri Sv. Lenartu v gostilni pri Arnušu ob 11. uri dopoldne, in ne dne 9. septembra, kakor je bilo pomotoma razglašeno v nekaterih listih.

Laško. Dne 22. avg. se je vršil pri nas občni zbor naše hranilnice, katere je končala 19. upravno leto. Občnega zbora se je udeležilo veliko število članov, kateri so pokazali s tem zanimanje za napredek zadruga. Poročilo o delovanju v lanskem letu je bilo jako ugodno. Posojilnica izkazuje prometa nad 2 mil. K, vloge so dosegle skoraj 2 mil. K. Na obč. zboru je govoril nadrevizor Pušenjak, kateri nam je pojasnil razmere na denarnem trgu in začel naloge, katere čakajo naše zadruga v bodočnosti. Prihodnje leto bo slavila posojilnica 20letnico svojega obstoja in se bo obenem z občnim zborom priredilo slavnostno zborovanje.

Dol pri Hrastniku. Leta 1917 se je pri nas ustanovila Kmetijska zadruga kot prva nabavna in prodajna zadruga na Stajerskem. V prvih dveh letih je zadruga lepo napredovala in vršila svoje posle v prid članom. Vse potrebščine, katere je mogla dobiti za svoje člane, je skupno naročevala, skrbela pa je tudi za skupno prodajo pridelkov članov. Dne 29. avgusta se je vršil občni zbor zadruga, na katerem je obširno govoril o delovanju nabavnih in prodajnih zadrug osebilo z ozirom na razmere na svetovnem trgu nadrevizor Pušenjak. Zadruga se posebno lepo leto razvija ter bo najbrž njen promet znašal nad 1 milijon K. Število članov narašča od mesca do mesca, kar je najboljši dokaz, da ima naše ljudstvo zaupanje do zadruga.

Davek na vojne dobičke. V seji finančnega odbora dne 3. septembra so razpravljali o davku na vojne dobičke. Clani odbora za Slovenijo in Hrvatsko so ugovarjali proti temu, da bi naj imel pravico za reševanje sporov edino le finančni minister. Raču na se, da bo ta davek znašal za Slovenijo 70 milijonov dinarjev.

Osebo dohodninski davek. V seji finančnega odbora so razpravljali o davku na osebno dohodnino. Clan Jugoslovanskega kluba poslanec Vesenjak je zahteval, da se osebno dohodninski davek sme naložiti le tedaj, ako znašajo dohodki več kakor 10.000 kron. Večina odbora je soglašala s predlogom.

Popis in žigosanje avstrijskih in državnih posojil, s katerim naj bi se bilo 6. t. m. pričelo, se je moralo preložiti, ker formularji in stampilije še niso prispele iz Beograda. Finančna delegacija upa, da bo do 11. t. m. stvar v redu. Natančni termin se bo naznanil po časopisih.

Zivilske cene v Vojvodini. Prošli teden je veljala v Novem Sadu pšenica 760 K, ječmen 350 K, fižol 700 K, krompir 200 K, mast 3600 K, krušna moka 1030 K, bela moka 1280 K; v Subotici: pšenica 725 K, ječmen 340 K, fižol 600 K, krompir 150 K, mast 3400 K, krušna moka 900 K, bela moka 1200 K; v Veliki Kikindi: pšenica 650 K, ječmen 240 K, fižol 500 K, krompir 70 K, mast 3000 K, krušna moka 1000 kron, bela moka 1800 K; v Pančevu: pšenica 640 K, ječmen 220 K, fižol 600 K, krompir 300 K, mast 3200 kron, krušna moka 1000 K, bela moka 1400 K za 100 kilogramov.

Smodke zopet podražene. Finančna uprava je zopet zvišala cene za smodke. Tako n. pr. bo stala viržinka komad 3 K 60 v, kuba 3 K 20 v, portorika komad 2 K 80 v, inozemska komad 1 K 20 v in kratka domača komad 1 K.

Dopisi.

Krčevina pri Mariboru. Začetek šolskega leta 1920—21. Sprejem učencev v ljudsko šolo Leitersberg—Krčevina se vrši v četrtek 15. in petek 16. septembra od 8. do 12. ure. Za novince naj prinesejo starši krstne liste seboj.

Dobrna pri Celju: V nedeljo 29. avgusta je bil občni zbor Kmetijske podružnice. Ob tej priliki je imel gospodarsko predavanje g. Prijatelj, strokovnjak iz Ljubljane. Pri volitvi kandidatur se Samostojna volitve ni udeležila razven z enim praznim listkom. To nedeljo je bila tudi komisija za cesto skozi Zločjev graben na Parož. Ta cesta je prava življenska potreba in okrajni zastop, ki ima denar določen zato, naj ga tudi obrne v ta namen. Da se bo to čim preje zgodilo, bo gledala Kmetiska zveza in ne bo dala miru, dokler tega ne doseže za naše kmete in posestnike.

Mala naznanila.**Razna:****URE**

vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloge ur, zlaturne in srebrne. Cene zmerno. Postrožba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR
Grajski trg v gradu (Burg).

Gornji deli čevljev

se hitro in dobro po meri izdelajo tudi pošiljajo po pošti. Koroska cesta 64, V. Vošnjak, Maribor. 647

POZORI!

Cene ogromno padle!

Velikanska zaloga vsake vrstnega manufakturnega blaga v trgovinah

NARAT & ŽURMAN

Sv. Križ—Rogaška Slatina—Ratanska vas.

Razpošilja po celi Jugoslaviji!
Brzjavlj.: „Natžur“ Rög. Slatina
Telefon št. 3. 755

Kdo od ruskih vračajočih se vjetnikov ve kaj o mojem sinu Edmundu Herzogu. Bil je podčastnik pri 9. stotni. 87. pp. boril se je začetkom svetovne vojne v Karpatih ter je od 21. novembra 1914 pograben. Kdo ve kaj bližjega o njem iz poznejše dobe, naj blagovoli takoj sporočiti očetu Ferd. Horzegu, trgovcu v Ljutomeru. 756

Lepo kmečko poslastico štiri ore od Rimskih toplic, se da pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Zivino in nekaj orodja mora imeti najemnik sam. Pojasnila daje župnijski urad v Rimskih toplicah. 772

Išče se se v najem večji mlin s posestvom ali pa gostilno s posestvom. Ponudbe na upravnishvo Slov. Gosp. pod št. 776.

Gostilna Florjana Gajšek v Smrju pri Lel-šah se odda 1. decembra t. l. na račun. Ponudbe se naj pošljejo v Loko pri Zusmu. 801

AKO je kateremu izmed vojakov-tovarišev mojega sina Alojzija Zadravca iz Grlave p. Križevci na Štajerskem, kaj gotovega o njem znano, je-li še živ, ali mrtev, naj podpisnemu očetu takoj blagovoli naznaniti. Služil je pri strelskem polku št. 3 poljska sot. 4. četa 8. voj. pošta 885. Zadržal je pisal iz strelskih jarkov v Italiji blizu tirolske meje koncem septembra 1918; gotovo je ponesrečil pri polomu v Italiji, ko se je vračal domov. Matija Zadravec, oče in posestnik na Grlavi, p. Križevci na Štajerskem. 791

Iščem v najem majhno poslastico ali pa mlin na dva ali tri tečaje. Grem za mlinarja tudi za tretjino. Naslov v upravnishvu. 795

POZOR!

Alojzij Gnušek,
Maribor, Glavni trg 6

prodaja po najnižjih cenah sledeče kranjske vrvarske izdelke iz pristne konoplje. Konopce (strange) močno in navadne, ude, pletene in navad., cungeoce, kratke in dolge, vrvi za perilo po 20 in po 40 m dolge. 407

Kupl sei

8 prašičkov sedemtedenskih trije štirimesečni prašički in dve štiri mesečni svinjici so na prodaj v vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. 796

Jabolčnik se kupi po primerni ceni. Kupce ga odpelje sam. Ponudbe na upravo lista. 804

Kosti, ščetine, staro železo, cunje

kupuje vsako množino po najvišjih cenah.

KAREL SIMA, POLJČANE.

Tamburice za cel tamburistični zbor dobro ohranjene, kupi Branko in pevsko društvo na Gornji Poniki, p. Zalec. 798

Lastniki gozdov pozor!

Zdor želi svoje gozdove, ki so za posekati, prodati poštenemu lesnemu trgovcu, naj naslovi z nasvetbo velikosti gozda, tozadevne ponudbe na upravo lista. 808

Proda sei

Vino na prodaj, še den 100 hl letnik 1919 in 1917 mešanih vrst in tudi sortirano rizling šipon, po niskih cenah pri Janezu Šegula, veleposess. v Elaponeh, p. Juršinci pri Ptuj. Vzorce se ne pošiljajo. 746

Prodaja mlina

K knez Trautmannsdorffovi graščini Negova spadajoči mlin, ležeči v občini Ivanjševci na Ščavnici, je na prodaj. Reflektant naj svoje ponudbe najkasneje pošljejo do 30. septembra oskrbnishvu graščine Negova, p. Ivanjci, katero daje tudi natančnejša pojasnila. 763

Proda se lepa kmetija

s prav lepimi poslopji, dobrimi travniki in rodovitnimi njivami, lepim grednim vinogradom in prav lepim sadovnjakom, vse v krasni legi. Več pove uprava lista pod „lepa kmetija“. 760

Prodaj novo vinsko poslastico v vsaki velikosti, prodaj slivovko na debele in drobno, laneno seme ter vse vrste žita. Franjo Kirin, trgovina mešanega blaga. Voj. Križ, Rvatska. 757

Konj, kobila in oprava se prodaj. Mlekarna Bernhard, Koroska cesta 10, Maribor. 764

Svinja 10 tednov stara je na prodaj. Sernee, Kamnica. 797

Preša (stiskalnica) system Mayfarth, vsebina koša 400 l prodaj F. Gnušek, Maribor, Meljska cesta 29. 792

Vinske sode liter po K 2.60 prodaj F. Gnušek, Maribor, Meljska cesta 29. 803

Harmonike se prodajo Mösch, Stolna ulica 8, Maribor. 792

Vinska klet z okoli 480 hl izvrstnimi vinskimi sodi ali tadi sode posamezno takoj za prodati, eventuelno tudi proti zamenjavi za vino. Vprašati je: Pristan 10, Maribor. 793

Večjo množino novih vinskih sodov ima na prodaj Franc Scree, sodar na Bregu pri Ptuj. 794

Lepi kmečki koleselji in vprega za enega konja, se prodaj. Cesta na Brezje 52, Po-brežje pri Mariboru. 790

Službe:**Spreten majer**

so sprejme pri Mariji Mariji Lininger, Maribor, Korosčeva ulica 32, (Volksgartenstr.). 782

Trgovski pomočnik

kateri je tudi zmožen v manipulaciji z jajci, se sprejme pri trdnji Ed. Suppanz, Pristava. 777

Iščem dekle, znana kuharica, sode urediti, prati in sploh vsa gospodinjstva dela opravljati proti dobri plači in hrani. Marija Humer, trgovina, Poljsnik, Litija Kranjsko. 799

Organista in obč. tajnika služba se razpisuje vsled smrti prednika pri Sv. Rupertu nad Laškimi. Pošta Sv. Jurij ob Južni žel. Dohodki dobri. Oglasi na župni urad. 761

Krojaški pomočnik, peščen in dobro izvežban se takoj sprejme Roman Pušjak, Sv. Lovrenc nad Mariborom. 765

3 viničar. družine s 4 do 6 delavskimi rokami sprejme oslabuštvo grof Pahta, Zgor. Sv. Kuneta. 681

Spreten švicar

za 30 do 40 krav se sprejme proti dobri plači pri Mariji Lininger, Korosčeva ulica 32, (Volksgartenstr.). 781

Viničar spreten s 4 do 6 delavskimi rokami se peoti ugodnimi pogoji sprejme pri g. Emiliji Kartini, Gornja Poljskava. 805

Naročajte naše liste!**KONEC DRAGINJE!**

Veletrgovina Strmečki razreže celo zalogo platna, cefirja, tiskanine, volne, hlačevine in suknja v ostankih ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne ugađa se zamenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se prilagodi razsa darila.

Veletrgovina in razpošiljalna
R. STRMEČKI, Celje, Slovenija.

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga
Karel-a Worsche,
Maribor, Gospodska ulica
dobiva vsakovrstno manufakturno blago v največji izbiri po najnižjih cenah

Cerkvene paramenle društvene zastave veselične znake

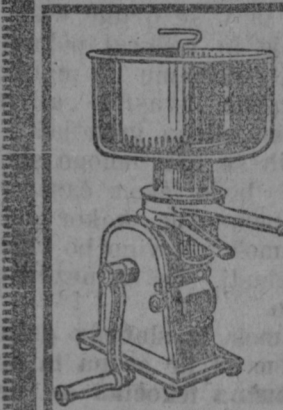
od najpriprostejše do najfinejše izvršilve dobavlja

Anton Spak
GRAZ, Stempfergasse 1
Lastni izdelki! 708

ŽEPNI KOLEDARČEK

CENA K 7.50 ZA LETO 1921 CENA K 7.50

IZDALA IN ZALOŽILA TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Inserirajte v „Straži“.

Protokol.
turka

IVAN HAJNY MARIBOR
Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru, priporoča cenjenim posestnikom svoje velike zalogo samo prvovrstnih
POLJEDELJSKIH STROJEV

kot: vitle, mlaitilnice za ročni pogon, na vitel, žitne čistilne mline, trijerje ali žitne od-biralnice, slamozeznice, izvrstne sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, koruzne robkarje voje in tudi mameje, kakor slika kaže, reporeznice, univerzalne pluge, guojitne črpalke, izvrstne pocinkane brzoarijnike v velikosti 50 do 180 l, železne kotle, bakrene kotle za žganje kubati in stalne ter prevažajoče motorje. Priporočam tudi izvrstne mlečne centri-fuge ali separatorje. Oskrbim slamozezne nože ter popravila vsakovrstnih strojev. Postrožba točna in solidna. Na pismena vprašanja dajem odgovor.

TRAVERZE

vse dolgesti, profil 14 do 22 cm, ima v zalogi po
NIZKI CENI TRGOVINA ŽELEZNINE
PINTER & LENARD
MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 32-34

Parna ŽAGA v Rimskih Toplicah

prevzame vsako vrsto mehkega in trdega okroglega lesa v razžaganje proti kulantni postrežbi.

PIROL

je izkušeno ubravlivo sredstvo proti svinjskim boleznim. 1 steklenica stane K 8.—. Dobi se pri

Magdalenski lekarni v Mariboru

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo
proti dobremu zaslužku
CIRILOVA TISKARNA.

NOVA TRGOVINA ŽELEZNINE**Pinter & Lenard**

ALEKSANDROVA CESTA 32—34.

V zalogi se nahaja vse potrebno ko-vanje za pohišstvo, železo, obročje, cinkasta in črna pločevina. Velika izbira orodja in mizarske potrebščine.

Za točno postrežbo in solidno ceno jamčiva ter se vljudno priporočava

PINTER & LENARD.

Hočete kupiti po nizki ceni??

Potem si oglejte veliko zalogo

čevljev
dokolenic (gamaš)
oblek
perila

torbic za trg
potnih kočar in raz.
galant blaga ter

vrvi iz prave konoplje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.